

Londýn zveřejnil plán, čím nahradit irskou pojistku v dohodě s EU

- CZ24 News | 3. října 2019

LONDÝN: Británie dnes předala Evropské komisi (EK) dlouho očekávaný písemný návrh na změny v brexitové dohodě. Týkájí se takzvané irské pojistky, která je součástí textu. Londýn podle agentury Reuters navrhuje odstranění tohoto problematického bodu, kvůli němuž dohoda opakovaně neprošla dolní komorou britského parlamentu. Pojistka má být nahrazena jinými opatřeními, která ale podle britské vlády nepovedou k celním kontrolám na hranici mezi Irskem a Severním Irskem a vzniku nové fyzické celní infrastruktury. Předseda Evropské komise Jean-Claude Juncker uznal pokrok, pojistku ale podle něho návrh nenahrazuje.

Podle serveru televize Sky News chce britská vláda pojistku nahradit směsicí kontrol v přístavech v Irském moři a mimo irsko-severoírskou hranici. Plán počítá mimo jiné s tím, že Severní Irsko, které je součástí Spojeného království, by nezůstalo v celní unii s EU, ale po dobu čtyř let by fakticky setrvalo v unijním jednotném trhu pro zemědělské a průmyslové zboží.

Severoírský regionální parlament by měl podle návrhu právo se k plánu vyslovit a poté každé čtyři roky hlasovat o tom, zda v tomto režimu setrvat, nebo z něj odejít.

Evropskou unii Británie v dopise předsedovi Evropské komise Jeanu-Claudeovi Junckerovi vyzývá, aby se jejím plánem seriózně zabývala. Varuje před rizikem neřízeného brexitu, který by byl podle Londýna "selháním státnictví, za které bychom byli všichni odpovědní".

Evropská komise podle serveru BBC News uvedla, že britský návrh "objektivně" prostuduje. Agentura Reuters ale soudí, že plán Spojeného království se nejspíš u sedmadvacítky setká s chladným přijetím. Mluvčí premiéra Borise Johnsona uvedl, že předseda vlády ještě dnes bude o britském návrhu po telefonu jednat s unijními vůdci a "je připraven na období intenzivního vyjednávání".

Do platného termínu brexitu, o němž Britové rozhodli v referendu z roku 2016, zbývá 29 dnů. EU se má odchodem Británie zabývat na svém summitu 17. října. Pokud ale jednání o alternativě k irské pojistce k ničemu nepovedou, Johnson se na vrcholnou schůzku nedostaví, napsal komentátor televize ITV s odvoláním na vládní zdroje.

Šéf labouristické opozice Jeremy Corbyn po ohlášení vládního plánu uvedl, že mu není jasné, jak by mohl nejnovější britský návrh unii přesvědčit. Podle něj z něj navíc není patrné, jak chce Londýn ochránit Velkopáteční dohodu z roku 1998, která ukončila sektářské násilí v Severním Irsku. Šéf protiunijní Strany pro brexit Nigel Farage o návrhu prohlásil, že "je jako strkat hlavu do krokodýlí tlamy a doufat v to nejlepší".

Problém kolem irské hranice se ukázal být největším kamenem úrazu britské snahy opustit EU. Obě strany na konci roku 2017 učinily závazek, že udrží i po brexitu aktuální volný režim na irsko-severoírské hranici, Londýn ale zároveň avizoval odchod z jednotného trhu EU a z unijní bezcelní zóny.

V návaznosti na zmíněný závazek bylo do návrhu "rozvodové" dohody zahrnuto opatření známé jako irská pojistka pro případ, že by se v budoucích jednáních o ekonomickém partnerství Británie s EU nepodařilo nalézt jiné řešení pro zachování statusu quo v Severním Irsku. Dojednaný mechanismus

by udržel celou Británii v celní unii evropského bloku, přičemž Severní Irsko by se navíc řídilo některými pravidly jednotného trhu. Pro Johnsonovu vládu je toto nepřijatelné a Londýn proto navrhl alternativu.

Juncker uznal pokrok, pojistku ale podle něho návrh nenahrazuje

Předseda Evropské komise Jean-Claude Juncker dnes v telefonátu s britským premiérem Borisem Johnsonem uznal pokrok v částech nového brexitového návrhu, který obdržel z Londýna. Zároveň však dodal, že problémy spojené s budoucím režimem na hranici Irska a Severního Irska a náhradou za takzvanou irskou pojistku přetrvávají a bude je nutné dále řešit. Uvedla to EK s tím, že text návrhu nyní podrobně prozkoumají její právní experti. Podle hlavního unijního vyjednavče Michela Barniera bude EU dále pokračovat v hledání nové dohody. Finské předsednictví EU uvedlo, že všech 27 unijních zemí zůstává při vyjednávání s Londýnem jednotných.

Návrh podle Junckera přináší pozitivní kroky například ve věci kontrol zboží přepravovaného mezi Velkou Británií a Severním Irskem. Celkovou otázku celního uspořádání je ale podle něho nutné dále vyřešit.

Šéf EK poznamenal, že je stále potřeba zajistit, aby mezi oběma částmi ostrova zůstala zachována křehká rovnováha, kterou v roce 1998 přinesla takzvaná velkopáteční dohoda. Právě obavami z nového napětí v Irsku mimo jiné zdůvodňuje Brusel požadavek, aby po brexitu na ostrově nevznikla nová hranice. Pojistku, která to měla zaručit, však Johnson odmítá jako zásah do britské suverenity.

“(Juncker) rovněž zdůraznil, že musíme mít právně funkční řešení, které splňuje všechny náležitosti pojistky: zabrání vzniku tvrdé hranice, zachová spolupráci Severního Irska s Irskem a ekonomiku celého ostrova a ochrání jednotný trh EU a pozici Irska v něm,” uvedla komise v prohlášení.

Barnier, který seznámil zástupce členských zemí s aktuálním vývojem, rovněž hovořil o mírném pokroku, zdůraznil však, že zbývá “spousta práce”. “Budeme dále pracovat na dosažení dohody,” řekl novinářům v Bruselu. Dodal, že EU nikdy nebude chtít brexit bez dohody, ale jakékoli brexitové ujednání musí splnit tři podmínky zmíněné Junckerem.

Finsko, které předsedá EU, v prohlášení uvedlo, že se unijní země postaví k novému návrhu konstruktivně. Všechny státy bloku podle Helsinek zůstávají v přístupu k brexitové dohodě jednotné.

Sky News: Johnson přeruší zasedání parlamentu 8. října

Britský premiér Boris Johnson opět přeruší zasedání parlamentu v úterý 8. října, uvedla televize Sky News s odvoláním na nejmenované vládní zdroje. Nové zasedací období pak začne podle plánu 14. října. Podle britských médií se předseda vlády tímto krokem vyhne pravidelným středečním interpelacím v Dolní sněmovně.

Přestávka mezi dvěma schůzemi parlamentu je za běžných okolností rutinní událostí. Johnson ale už na konci srpna požádal královnu Alžbětu II., aby zasedání parlamentu ukončila a nové zahájila až 14. října. Parlament se naposledy sešel 9. září. Těsně předtím ale stihl schválit zákon proti tomu, aby Británie odešla z EU bez dohody s Bruselem. Johnsonův krok byl pak napaden u soudů kvůli podezření, že premiér chtěl touto cestou zhatit plány zákonodárců kolem brexitu.

Kritiku si Johnson vysloužil také za neobvykle dlouhou dobu, po kterou měla přestávka trvat. Britský nejvyšší soud nakonec minulé úterý prohlásil vynucenou pauzu za nezákonnou a od začátku neplatnou. Parlament se znovu sešel již den poté.

Nová přestávka má být podle britského tisku využita k tomu, aby vláda stanovila svou agendu pro další zasedací období. Tyto plány pak panovnice jménem vlády představí 14. října ve slavnostním projevu k oběma komorám parlamentu. Tím začíná nový parlamentní rok.